

PARLAMENTUL
ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR

Nr. 1951A/24.10.2017

Nr. de înregistrare: A/PMP/254/23.10.2017

**Parlamentul României
Camera Deputaților**

ÎNTREBARE

Adresată: Domnului Mihai TUDOSE, Prim-ministrul României
Domnului Lucian ROMAȘCANU, Ministrul Culturii și Identității Naționale
Domnului Ioan MIHAIU, Prefectul județului Bihor

De către: Deputat Constantin CODREANU, Președinte al Comisiei pentru comunitățile de români din afara granițelor țării

Data: 23/10/ 2017

Obiectul întrebării: *Salvarea, restaurarea și reinstalarea statuii lui Emanuil Gojdu, monument de for public din municipiul Oradea și amenajarea Casei memoriale Emanuil Gojdu.*

Stimate domnule Prim-ministru,

Stimate domnule Ministru,

Stimate domnule Prefect,

La începutul anului 2015 primăria municipiului Oradea¹ a dispus evacuarea din zona centrală a orașului (Piața Unirii) a statuii lui Emanuil Gojdu (1802-1870), ilustră personalitate născută la Oradea². Statuia lui Emanuil Gojdu, sculptată în piatră în 1988 și avându-l ca autor pe Mircea Ștefănescu, este inclusă, din 1989, în Lista Monumentelor Istorice din România, având codul BH-III-m-B-01239³. Astfel, statuia este parte integrantă din patrimoniul cultural național și este protejată prin lege.

Înainte ca statuia să fie evacuată, Consiliul local Oradea⁴ a aprobat, la 9 decembrie 2014, cu 19 voturi pentru și 5 voturi contra, mutarea acestui monument de for public din Piața

¹ Primar: Ilie Gavril Bolojan, PNL, ales în iunie 2012, reales în iunie 2016.

² În casa din actuala stradă Traian Moșoiu nr. 1.

³ Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 113 bis, 15 februarie 2016.

⁴ Actualmente 27 de consilieri: 18 PNL, 5 PSD, 4 UDMR, din iunie 2016.

Unirii în Centrul Civic, fără respectarea întocmai a prevederilor legale și a normelor și metodologiilor din domeniul protejării monumentelor istorice.

Statuia a fost dezmembrată în martie 2015 și depozitată sub cerul liber, în condiții absolut necorespunzătoare, fără luarea vreunei măsuri de protecție, pe teritoriul ștrandului Ioșia din oraș, fragmentele statuii, năpădite acum de licheni, deteriorându-se în continuare. Formal juridic, statuia se află acum în custodia Administrației Domeniului Public.

De la începutul anului 2015 până în prezent niciun expert nu a fost contactat în vederea restaurării sculpturii, fapt ce confirmă că **scopul real al primăriei și Consiliului local Oradea de demontare a statuii lui Emanuil Gojdu nu a fost restaurarea acesteia**. Direcția Patrimoniu Imobiliar a primăriei Oradea a fost amendată de inspectorii Direcției Județene de Cultură (DJC) Bihor cu 4000 de lei pentru că a fi lăsat în mod deliberat monumentul de izbeliște, în degradarea continuă.

Direcția Județeană de Cultură Bihor a emis, la 13 februarie 2015, Avizul nr. 25 din privind demontarea și mutarea statuii din Piața Unirii, pe care l-a adus la cunoștința primăriei Oradea și în care se spune, între altele: *„Nu recomandăm amplasamentul nou propus – Piața Emanuil Gojdu, aceasta fiind de factură recentă, cu clădiri la o scară diferită. Recomandăm reamplasarea statuii în centrul istoric, având în vedere contextul istoric în care a trăit Gojdu. Un amplasament indicat ar fi tot în Piața Unirii, în vecinătatea Bisericii cu Lună, dată fiind legătura lui Gojdu cu Biserica Ortodoxă, cu românii ortodocși și faptul că în vecinătate este casa părintească (situată pe strada Traian Moșoiu nr. 1)”*.

În ceea ce privește relocarea monumentului de for public, primăria Oradea este obligată prin lege să revină pentru avizare la Direcția Județeană de Cultură Bihor, respectiv la Comisia Monumentelor de For Public. Până în prezent, astfel de demersuri nu au fost făcute. Mai mult, din păcate, tot acest răgaz până la o decizie finală privind noul spațiu de amplasare a statuii nu pare să fie folosit pentru a demara procedurile de restaurare a sculpturii. În ultimii 2 ani și 8 luni, primăria municipiului Oradea nu a inițiat procedurile de obținere a avizelor necesare restaurării monumentului, nu a comandat/aprobat un proiect de restaurare, nu a întreprins absolut nimic în vederea identificării specialiștilor în restaurare. Aceste elemente ne conduc o dată în plus la concluzia că scopul real al primăriei și Consiliului local Oradea nu a fost și nu este cel al restaurării monumentului. Situația este intolerabilă. Ea a făcut obiectul criticilor în presa locală și națională.

Având în vedere cele prezentate mai sus, vă rugăm respectuos să ne transmiteți următoarele:

1. Care au fost, în afara amenzii de 4000 de lei aplicate primăriei Oradea de către DJC Bihor, sancțiunile legale aplicate persoanelor, autorităților și instituțiilor care se fac vinovate de acțiuni și inacțiuni/omisiuni privind monumentul de for public Statuia lui Emanuil Gojdu din municipiul Oradea (cod LMI: BH-III-m-B-01239) în ultimii 2 ani și 8 luni;
2. Care au fost acțiunile sau măsurile întreprinse și deciziile luate de Prefectura județului Bihor, Ministerul Culturii și Identității Naționale și Guvernul României în legătură cu situația monumentului de for public Statuia lui Emanuil Gojdu din municipiul Oradea (cod LMI: BH-III-m-B-01239) în ultimii 2 ani și 8 luni;
3. Ce acțiuni sau măsuri preconizează să întreprindă (inclusiv sesizarea organelor de cercetare penală, conform legii) și ce decizii au în vedere Prefectura județului Bihor, Ministerul Culturii și Identității Naționale și Guvernul României pentru remedierea situației, tragerea la răspundere a vinovaților, salvarea, restaurarea și reinstalarea monumentului de for public Statuia lui Emanuil Gojdu din municipiul Oradea (cod LMI: BH-III-m-B-01239) într-un timp rezonabil;
4. Când va fi reinstalat monumentul de for public Statuia lui Emanuil Gojdu (cod LMI: BH-III-m-B-01239), restaurat, în municipiul Oradea.

Folosesc prilejul pentru a vă ruga să vă implicați personal fiecare dintre dumneavoastră, în limitele obligațiilor care vă revin prin lege dumneavoastră și instituțiilor/autorităților pe care le conduceți, pentru salvarea, restaurarea și reinstalarea în municipiul Oradea a statuii lui Emanuil Gojdu.

Totodată, vă fac cunoscut că în luna februarie 2015, Asociația Culturală și Mișcare din municipiul Oradea și Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria au lansat inițiativa amenajarea unei Case memoriale Emanuil Gojdu în clădirea din strada Traian Moșoiu nr. 1 din Oradea, clădire în care s-a născut, la 9 februarie 1802, ilustrul nostru înaintaș Emanuil Gojdu. Niciuna dintre autoritățile publice locale sau centrale din România nu s-a sesizat asupra acestei inițiative cetățenești și nu a avut vreodată vreo inițiativă în acest sens. În acest context, vă rugăm să ne transmiteți suplimentar:

5. Care este statutul juridic al clădirii din strada Traian Moșoiu nr. 1 din municipiul Oradea, casă în care s-a născut Emanuil Gojdu la 9 februarie 1802;

6. Care sunt posibilitățile amenajării unei Case memoriale Emanuil Gojdu în municipiul Oradea și ce decizii puteți lua și ce măsuri administrative, organizatorice, juridice, financiar-bugetare, tehnice sau de alt ordin puteți întreprinde în acest sens dumneavoastră și autoritățile/instituțiile pe care le conduceți.

Vă rugăm să transmiteți răspunsurile dumneavoastră în scris și electronic Comisiei pentru comunitățile de români din afara granițelor țării.

În atenția: Deputat Constantin CODREANU, Președinte al Comisiei pentru comunitățile de români din afara granițelor țării;

Adresa postală: Palatul Parlamentului, Str. Izvor nr. 2 - 4, Sector 5, București;

Adresa electronică: cromanii@cdep.ro;

Fax: 021.414.12.23.

Cu respect,

**PREȘEDINTE,
Deputat Constantin CODREANU**

